

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi nimilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nimilakia. Lainmuutoksella ehdotetaan henkilön suku- ja etunimen muuttamista koskevat hakemusasiat siirrettäviksi lääninhallituksista maistraatteihin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan noin kuuden kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Lääninhallitus käsittelee nimilain (694/1985) säännösten mukaan etu- ja sukunimen muuttamista koskevat asiat. Hakemus nimen muuttamisesta tehdään sille lääninhallitukselle, jonka toimialueella hakijalla on kotikunta.

Lääninhallitukset käsittelevät vuosittain noin 4 000 sukunimen muutosta ja noin 100 etunimen muutosta koskevaa hakemusta.

2. Ehdotetut muutokset

Valtioneuvosto on määritellyt 17 päivänä kesäkuuta 1993 tekemässään periaatepäätöksessä keskus- ja aluehallinnon kehittämisestä aluehallinnon keskeiset kehittämistavoitteet. Periaatepäätöksen mukaan tehtäviä ja toimivaltaa tulee siirtää alue- ja paikallishallintoon. Valtioyhteisön hallintopolitiikka-hankkeen keskushallintotyöryhmä toteaa muistiossaan (VM työryhmämuistio 25/97), että tehtävien ja toimivallan siirtämistä alue- ja paikallishallintoon ei ole tapahtunut siinä laajuudessa kuin muun muassa edellä mainitussa periaatepäätöksessä oli asetettu tavoitteeksi. Työryhmä ehdottaa tapauskohtaisesti päätöksentekoa siirrettäväksi edelleen alue- ja paikallishallintoon. Näiden linjausten mukaisesti sisäasiainministeriön 14 päivänä lo-

kakuuta 1996 asettama lääniuudistuksen toimeenpanohanke (SM työryhmämuistio 3/1998) on ehdottanut eräitä tehtäväsiirtoja keskushallinnosta lääninhallituksiin ja lääninhallituksilta paikallishallintoon.

Suku- ja etunimen muuttamiseen liittyvät tehtävät soveltuvat lääninhallituksia paremmin rekisterihallinnon paikallisviranomaisille, jotka vastaavat väestötietojärjestelmissä olevista tiedoista ja jotka muutoinkin käsittelevät eräitä väestökirjanpitoon liittyviä henkilö- ja perheoikeudellisia asioita.

Edellä esitetyillä perusteilla suku- ja etunimen muuttamista koskevat asiat ehdotetaan siirrettäviksi lääninhallituksilta maistraateille. Nimilain muuttamisen lisäksi tehtävien siirtäminen edellyttää nimiasetuksen (254/1991) ja nimilautakunnasta annetun asetuksen (804/1985) muuttamista.

3. Esityksen taloudelliset ja henkilöstövaikutukset

Nimen muuttamista koskeviin tehtäviin arvioidaan käytettävän noin kuusi henkilötyövuotta. Uudistuksella ei siten ole merkittäviä henkilöstö- eikä taloudellisia vaikutuksia. Yksittäiset virkasiirrot lääninhallituksista maistraatteihin ovat mahdollisia ja ne soveltuvat hyvin lääniuudistuksen siirtymävaiheen järjestelyihin.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sisäasiainministeriön asettaman lääninuudistuksen toimeenpanohankkeen alaisen säädösjao-
stun pohjalta sisäasiainministeriössä.

Toimeenpanohankkeen ehdotuksista on pyydetty lausunnot lääninhallituksilta ja oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, opetusministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, liikenneministeriöltä, elintarvikevirastolta, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitokselta, kilpailuvirastolta, kuluttajavirastolta, valtiontalouden tarkastusvirastolta, verohallitukselta, sisäasiainministeriön poliisi- ja pe-

lastusosastolta sekä Suomen Kuntaliitolta ja valtion henkilöstöä edustavilta keskusjärjestöiltä.

Lausunnonantajat ovat puoltaneet esitystä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan noin kuuden kuukauden kuluttua lain hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

nimilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä elokuuta 1985 annetun nimilain (694/1985) 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 17 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 ja 22 §, 27 §:n 1 ja 2 momentti sekä 32 d §:n 3 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 17 § osaksi laissa 253/1991 sekä 22 § ja 32 d §:n 3 momentti viimeksi mainitussa laissa, sekä
lisätään lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

14 §

Sukunimiviranomaiset

Maistraatti käsittelee sukunimen muuttamista koskevat asiat.

15 §

Hakemus sukunimen muuttamisesta

Sukunimen muuttamista koskeva hakemus on tehtävä sille maistraatille, jonka toimialueella hakijalla on kotikunta tai väestökirjanpitokunta.

17 §

Nimilautakunnan lausunto ja hakijan kuuleminen

Jollei hakemusta ole siirrettävä toiselle viranomaiselle, jätettävä tutkimatta tai heti hylättävä, maistraatin on pyydettävä nimilautakunnan lausunto sukunimen muuttamisesta ja hakijan esittämästä uudesta sukunimestä. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, ettei nimilautakunnan lausuntoa pyydetä asetuksessa tarkemmin mainituista hakemuksista.

Jos nimilautakunta on katsonut, ettei sukunimen muuttamista voida 10 §:n mukaan pitää aiheellisenä tai ettei hakijan esittämää uutta sukunimeä voida 11—13 §:n mukaan hyväksyä, maistraatin on varattava hakijalle

tilaisuus kohtuullisessa määräajassa antaa kirjallinen vastaus lausunnon johdosta.

18 §

Hakemuksesta tiedottaminen

Jos maistraatti, nimilautakunnan annettua lausuntonsa katsoo, ettei sukunimen muuttamiselle 10—13 §:n säännökset huomioon ottaen ole estettä, maistraatin on hakijan kustannuksella tiedotettava hakemuksesta virallisessa lehdessä.

19 §

Muistutuksen tekeminen

Muistutus on tehtävä maistraatille kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä, kun hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla se virallisessa lehdessä. Muistutus, joka tehdään määräajan päättymisen jälkeen, voidaan kuitenkin ottaa huomioon, jollei asiaa ole vielä ratkaistu.

21 §

Päätöksen tiedoksianto

Maistraatin päätös sukunimen muuttamista koskevassa asiassa on annettava tiedoksi hakijalle sekä sille, joka hakemuksen johdosta on tehnyt 19 §:ssä tarkoitetun muistutuksen.

22 §

Muutoksenhaku

Hakijalla on oikeus hakea muutosta maistraatin päätökseen siltä osin kuin hakemus on hylätty. Sillä, joka hakemuksen johdosta on tehnyt 19 §:ssä tarkoitetun muistutuksen, on oikeus hakea muutosta maistraatin päätökseen, jolla hakemus on hyväksytty. Muutosta haetaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

27 §

Suomen viranomaisen toimivalta sukunimeä koskevassa asiassa

Sukunimi voidaan Suomessa muuttaa hakemuksesta uudeksi sukunimeksi maistraatin päätöksellä, jos hakijalla on Suomessa kotipaikka.

Jos Suomen kansalaisella on kotipaikka muussa valtiossa kuin Suomessa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa, voidaan hakemus sukunimen muuttamisesta tutkia Suomessa, jos Suomessa annettu päätös tunnustetaan päteväksi siinä valtiossa, missä hakijalla on kotipaikka. Hakemus on tehtävä sille maistraatille, jonka toimialueella hakijalla on kotikunta tai väestökirjanpitokunta, tai jos hakijalla ei ole kotikuntaa tai väestökirjanpitokuntaa Suomessa, Helsingin maistraatille.

32 d §

Hakemus etunimen muuttamisesta

Jollei hakemusta ole siirrettävä toiselle viranomaiselle, jätettävä tutkimatta tai heti hylättävä, maistraatin on pyydettävä nimilautakunnan lausunto hakijan esittämästä uudesta etunimestä. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, missä tapauksissa nimilautakunnan lausuntoa ei pyydetä. Jos nimilautakunta ei ole pitänyt esitettyä etunimeä hyväksyttävänä, maistraatin on varattava hakijalle tilaisuus antaa kirjallinen vastaus lausunnon johdosta.

33 a §

Ahvenanmaan maakunnassa toimivaltainen viranomainen

Mitä tässä laissa säädetään maistraatista, koskee Ahvenanmaan maakunnassa lääninhallitusta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Jos sukunimen tai etunimen muuttamista koskeva hakemus on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan kuitenkin edelleen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Jouni Backman*

Laki

nimilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä elokuuta 1985 annetun nimilain (694/1985) 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 17 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 ja 22 §, 27 §:n 1 ja 2 momentti sekä 32 d §:n 3 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 17 § osaksi laissa 253/1991 sekä 22 § ja 32 d §:n 3 momentti viimeksi mainitussa laissa, sekä
lisätään lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

14 §

Sukunimiviranomaiset

Lääninhallitus käsittelee sukunimen muuttamista koskevat asiat.

15 §

Hakemus sukunimen muuttamisesta

Sukunimen muuttamista koskeva hakemus on tehtävä sen läänin lääninhallitukselle, missä hakija on merkitty väestörekisteriin.

17 §

Nimilautakunnan lausunto ja hakijan kuuleminen

Jollei hakemusta ole siirrettävä toiselle viranomaiselle, jätettävä tutkimatta tai heti hylättävä, lääninhallituksen on pyydettävä nimilautakunnan lausunto sukunimen muuttamisesta ja hakijan esittämästä uudesta sukunimestä. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, ettei nimilautakunnan lausuntoa pyydetä asetuksessa tarkemmin mainituista hakemuksista.

Jos nimilautakunta on katsonut, ettei sukunimen muuttamista voida 10 §:n mukaan pitää aiheellisena tai ettei hakijan esittämää uutta sukunimeä voida 11—13 §:n mukaan hyväksyä, lääninhallituksen on varattava ha-

Ehdotus

14 §

Sukunimiviranomaiset

Maistraatti käsittelee sukunimen muuttamista koskevat asiat.

15 §

Hakemus sukunimen muuttamisesta

Sukunimen muuttamista koskeva hakemus on tehtävä *sille maistraatille, jonka toimialueella hakijalla on kotikunta tai väestökirjanpitokunta.*

17 §

Nimilautakunnan lausunto ja hakijan kuuleminen

Jollei hakemusta ole siirrettävä toiselle viranomaiselle, jätettävä tutkimatta tai heti hylättävä, *maistraatin* on pyydettävä nimilautakunnan lausunto sukunimen muuttamisesta ja hakijan esittämästä uudesta sukunimestä. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, ettei nimilautakunnan lausuntoa pyydetä asetuksessa tarkemmin mainituista hakemuksista.

Jos nimilautakunta on katsonut, ettei sukunimen muuttamista voida 10 §:n mukaan pitää aiheellisena tai ettei hakijan esittämää uutta sukunimeä voida 11—13 §:n mukaan hyväksyä, *maistraatin* on varattava hakijalle

Voimassa oleva laki

kijalle tilaisuus kohtuullisessa määräajassa antaa kirjallinen vastaus lausunnon johdosta.

18 §

Hakemuksesta tiedottaminen

Jos lääninhallitus, nimilautakunnan annettua asiassa lausuntonsa, katsoo, ettei sukunimen muuttamiselle 10—13 §:n säännökset huomioon ottaen ole estettä, lääninhallituksen on hakijan kustannuksella tiedotettava hakemuksesta virallisessa lehdessä.

Ehdotus

tilaisuus kohtuullisessa määräajassa antaa kirjallinen vastaus lausunnon johdosta.

18 §

Hakemuksesta tiedottaminen

Jos *maistraatti*, nimilautakunnan annettua lausuntonsa katsoo, ettei sukunimen muuttamiselle 10—13 §:n säännökset huomioon ottaen ole estettä, *maistraatin* on hakijan kustannuksella tiedotettava hakemuksesta virallisessa lehdessä.

19 §

Muistutuksen tekeminen

Muistutus on tehtävä lääninhallitukselle kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä, kun hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla se virallisessa lehdessä. Muistutus, joka tehdään määrärajan päättymisen jälkeen, voidaan kuitenkin ottaa huomioon, ellei asiaa ole vielä ratkaistu.

21 §

Päätöksen tiedoksianto

Lääninhallituksen päätös sukunimen muuttamista koskevassa asiassa on annettava tiedoksi hakijalle sekä sille, joka hakemuksen johdosta on tehnyt 19 §:ssä tarkoitetun muistutuksen.

22 §

Muutoksenhaku

Hakijalla on oikeus hakea muutosta lääninhallituksen päätökseen siltä osin kuin hakemus on hylätty. Sillä, joka hakemuksen johdosta on tehnyt 19 §:ssä tarkoitetun muistutuksen, on oikeus hakea muutosta lääninhallituksen päätökseen, jolla hakemus on hyväksytty. Muutosta haetaan siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

Muistutus on tehtävä *maistraatille* kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä, kun hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla se virallisessa lehdessä. Muistutus, joka tehdään määrärajan päättymisen jälkeen, voidaan kuitenkin ottaa huomioon, *jollei* asiaa ole vielä ratkaistu.

21 §

Päätöksen tiedoksianto

Maistraatin päätös sukunimen muuttamista koskevassa asiassa on annettava tiedoksi hakijalle sekä sille, joka hakemuksen johdosta on tehnyt 19 §:ssä tarkoitetun muistutuksen.

22 §

Muutoksenhaku

Hakijalla on oikeus hakea muutosta *maistraatin* päätökseen siltä osin kuin hakemus on hylätty. Sillä, joka hakemuksen johdosta on tehnyt 19 §:ssä tarkoitetun muistutuksen, on oikeus hakea muutosta *maistraatin* päätökseen, jolla hakemus on hyväksytty. Muutosta haetaan siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

27 §

*Suomen viranomaisen toimivalta sukunimeä koskevassa asiassa**Suomen viranomaisen toimivalta sukunimeä koskevassa asiassa*

Sukunimi voidaan Suomessa muuttaa hakemuksesta uudeksi sukunimeksi lääninhallituksen päätöksellä, jos hakijalla on Suomessa kotipaikka.

Jos Suomen kansalaisella on kotipaikka muussa valtiossa kuin Suomessa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa, voidaan hakemus sukunimen muuttamisesta tutkia Suomessa, jos Suomessa annettu päätös tunnustetaan päteväksi siinä valtiossa, missä hakijalla on kotipaikka. Hakemus on tehtävä sen läänin lääninhallitukselle, missä hakijalla on viimeksi ollut kotipaikka, tai jos hakijalla ei ole ollut kotipaikkaa Suomessa, Uudenmaan läänin lääninhallitukselle.

Sukunimi voidaan Suomessa muuttaa hakemuksesta uudeksi sukunimeksi *maistraatin* päätöksellä, jos hakijalla on Suomessa kotipaikka.

Jos Suomen kansalaisella on kotipaikka muussa valtiossa kuin Suomessa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa, voidaan hakemus sukunimen muuttamisesta tutkia Suomessa, jos Suomessa annettu päätös tunnustetaan päteväksi siinä valtiossa, missä hakijalla on kotipaikka. Hakemus on tehtävä *sille maistraatille, jonka toimialueella hakijalla on kotikunta tai väestökirjanpitokunta, tai jos hakijalla ei ole kotikuntaa tai väestökirjanpitokuntaa Suomessa, Helsingin maistraatille.*

32 d §

Hakemus etunimen muuttamisesta

Jollei hakemusta ole siirrettävä toiselle viranomaiselle, jätettävä tutkimatta tai heti hylättävä, lääninhallituksen on pyydettävä nimilautakunnan lausunto hakijan esittämästä uudesta etunimestä. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, missä tapauksissa nimilautakunnan lausuntoa ei pyydetä. Jos nimilautakunta ei ole pitänyt esitettyä etunimeä hyväksyttävänä, lääninhallituksen on varattava hakijalle tilaisuus antaa kirjallinen vastaus lausunnon johdosta.

Jollei hakemusta ole siirrettävä toiselle viranomaiselle, jätettävä tutkimatta tai heti hylättävä, *maistraatin* on pyydettävä nimilautakunnan lausunto hakijan esittämästä uudesta etunimestä. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, missä tapauksissa nimilautakunnan lausuntoa ei pyydetä. Jos nimilautakunta ei ole pitänyt esitettyä etunimeä hyväksyttävänä, *maistraatin* on varattava hakijalle tilaisuus antaa kirjallinen vastaus lausunnon johdosta.

33 a §

Ahvenanmaan maakunnassa toimivaltainen viranomaislainen

Mitä tässä laissa säädetään maistraatista, koskee Ahvenanmaan maakunnassa lääninhallitusta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta*

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Jos sukunimen tai etunimen muuttamista koskeva hakemus on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan kuitenkin edelleen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.
